

Outward No.

Website: <u>www.njspmaca.in</u> Principal Dr.Ashok Pitambar Khairnar

Outward No.

Date: 07/03/2022

Nijampur Jaitane Shikshan Prasarak Mandalache Jagannath Kadwadas Shah Adarsh Mahavidyalay Nijampur-Jaitane-424305,Tal-Sakri,Dist-Dhule,Maharashtra,India NAAC Re-Accredited (Affiliated to Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University,Jalgaon)

> Email: <u>acanispm@yahoo.in</u> Office No.: 02568-276605 Date: 07/03/2022

2.2 Number of seats earmarked for reserved category as per Government of India/ Government of Maharashtra rule

During Academic Year 2016-17 to 2020-21

Academic Year	Total Admission Intake ⁺ Seats	Number of seats earmarked for reserved category as per Government of India/ Government of Maharashtr a rule	Total Admitted Students	categor	y as per	nission fo Governm Maharas	ent of Ind	
		. Tute		SC (13%)	ST (7%)	OBC (19%)	Other (13%)	General (48%)
2016-17	460	239	373	37	97	141	71	27
2017-18	460	239	353	30	111	101	92	19
2018-19	460	239	326	28	80	128	78	12
2019-20	460	239	337	16	93	137	71	20
2020-21	460	239	355	19	105	141	78	12

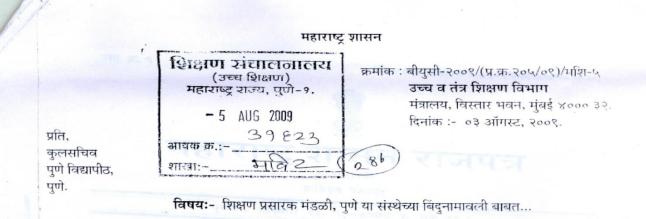

Dr.Ashok Pitambar Khairnar Principal PRINCIPAL sitene Stilluten Present la aderedes Shah Adarah Ma - Jaitane Tal. Sekri Di

Asle

2.2 Number of seats earmarked for reserved category as per Government of Maharashtra Rule

ति, १. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे. २. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण. विषय : आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करणेबाबत संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.	E-Mail : info(हेनेन नं.०२०/२६१२२११९ २६०८.१८४२ २८०२ द	ती इमारत, पुणे ४१९ ००१ ती इमारत, पुणे ४१९ ००१ dirhe.org.in @dirhe.org.in
ति, १. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे. २. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण. विषय : आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करणेबाबद संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हांवे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव	.अशाम/२००९/३१६२३/२८६/पवि/मति-२	२६१२४६३९ फॅक्स नं.०२०/२६११११५३
 १. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे. २. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण. विषय : आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करणेबाबद संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी. 		१९ दि.
सर्व अकृषी विद्यापीठे. २. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण. विषय : आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करणेबाबत संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.		province and a second and a se
संव अकृषा विद्यापीठे. २. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण. विषय : आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करणेबाबक संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.	१. कुलसचिव,	शिष्टणनुसर्डियालक (ह.
 संव विभागीय सहसचालक, उच्च शिक्षण. विषय : आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करणेबाबद संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी. 	सब अकृषी विद्यापीठे.	जळगांव विभाग, जलग
विषय : आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करणेबाबत संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.	२. संव विभागीय सहसंचालक,	जावक नंबर 69)
विषय : आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करणेबाबत संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.	उच्च ।शक्षण.	
संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.	विषय - २०००	Brann
संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९. उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्ष ळी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामाव ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.	स्वयं र आरक्षण कायदा २००४ नुस	गर कार्यवाही करणेबाबन
अत्याप्रधानि आहे.	संदर्भ : शासन पत्र क्र.बीयुसी-२००९/(प्र	त.क्र.२०५/०९)/मशि-५, दि.३/८/२००९.
P C	उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर ठी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थां ना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात र	पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्षण प्रसारक ंच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामावली तपासून यावी.
Pirtue	उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर ठी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संख्यां	पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्षण प्रसारक ंच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामावली तपासून यावी.
	उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हांवे. सदर ठी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थां ग आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात र सोबत आरक्षण कायदा २००४ ची छायांकित प्रत	पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्षण प्रसारक ंच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामावली तपासून यावी. जोडली आहे.
महाराष्ट्र गत्न गत्न गत्न गत्न गत्न गत्न गत्न गत्न	उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हावे. सदर ठी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थां म आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात र सोबत आरक्षण कायदा २००४ ची छायांकित प्रत	पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्षण प्रसारक ांच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामावली तपासून यावी. जोडली आहे.
	उपरोक्त संदर्भीय पत्राचे अवलोकन व्हांवे. सदर ठी, पुणे तसेच अशा प्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थां ग आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्यात र सोबत आरक्षण कायदा २००४ ची छायांकित प्रत	पत्रान्वये कळविण्यात आल्यानुसार शिक्षण प्रसारक ंच्या बाबतीत होवू नये म्हणून बिंदूनामावली तपासून यावी. जोडली आहे.

शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या संस्थेच्या सर परशुरामभाऊ (स. प.) महाविद्यालय, पुणे येथील शिक्षकेतर पदांची बिंदुनियमावली सामान्य प्रशासन विभागाने तपासली असता त्यामध्ये मोठया प्रमाणात मागासप्रवर्णाच्या रिक्त जागांवर खुल्या प्रवर्गातुन नियुक्त्या दिल्याचे सामान्य प्रशासन विभागास आढळुन आले असून त्यानुपंगाने दोपी अधिकाऱ्यांवर त्याचबरोबर संस्थेवर आवश्यक ती कार्यवाही करुन शिल्लक पदांचा अनुशेष त्वरित भरुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल एक महिन्यात सादर करण्याबाबत कळविले आहे.

२. संस्थेने दि.३०.०५.०९ रोजी शिपाई या संवर्गातील कार्यरत रिक्त पदांचा जो गोषवारा सादर केला त्यानुसार स्पष्ट होते की अद्याप ४ पदावर खुल्या प्रवर्गाचे कर्मचारी कार्यरत आहेत. वास्तविक संरथेने २४ पदांचा अनुशेध भरणे आवश्यक होते. एखाद्या संस्थेने शासनाने निश्चित केलेल्या आरक्षण धोरणाचा अवमान करुन नियुक्त्या पदोन्नतया दिलेल्या असल्यास बिंदुनामावल्या तपासून देणाऱ्या अधिकाऱ्यांनी त्वरित ही बाब सामान्य प्रशासन विभागाच्या तरोच प्रशासकीय विभागाच्या निदर्शनास आणुन संस्थेबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करणे आवश्यक असते. तथापि प्रबंधक (मावक) पुणे विद्यापीठ यांनी या सर्व बार्बीकडे दुर्लक्ष करुन शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या संस्थेच्या बिंदु नामावल्या तपासून दिल्या आहेत. यामुळे वर्षानुवर्षे आरक्षित पदावर खुल्या प्रवर्गाचे कर्मचारी काम करीत आहेत व त्यानुसार आरवाण कायदा २००४ मधील तरतुदीचा भंग झाला आहे.

३. वरील वस्तुस्थिती लक्षात घेता सदर प्रकरणी आरक्षण कायदा विचारात घेऊन संबंधितांवर आवश्यक ती कार्यवाही करावी तसेच शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या संस्थेच्या सर परशुरामभाऊ (स. प.) महाविद्यालय, पुणे येथील शिक्षकेतर पदांची बिंदूनामावली सुधारित करण्याबाबत संबंधित संस्थेला तात्काळ आपल्यास्तरावरुन सूचना देण्यात याव्यात

> (स्वा. अ. बोरसे) कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

१) शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना कळविण्यात येते की शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या तसेच अशप्रकारची पुनरावृत्ती अन्य संस्थांच्या बाबतीत होवू नये म्हणुन आपल्या विभागातील व विभागाच्या अधिपत्याखालील बिंदुनामावली तपासून देणाऱ्या अधिकाऱ्यांना आरक्षण कायदा २००४ नुसार कार्यवाही करण्याबाबत स्पष्ट सचना देण्यात याव्यात.

२) कक्ष अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग, १६ ब, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. यांना माहितीरतत्व अग्रेषित C:Documents and Settings'Administrator/My Documents/Letter/Kulsachiv.Doc

प्रत.

असा. क्र. ९

रजिस्टर्ड नं. टीईसीएच/४७-३०३/एमबीआय/२००३-०५

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण

प्राधिकृत प्रकाशन

गुरुवार, जानेवारी २२, २००४/माघ २, शके १९२५ स्वतंत्र

संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला बेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग चार

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८.—अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्यां जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि नागरिकांचा इतर मागासवर्ग यांमधील पृष्ठे व्यक्तींसाठी लोकसेवांमधील व पदांमधील रिक्त जागांच्या आरक्षणाकरिता आणि तत्संबंधित व तद्नुषंगिक बाबींसाठी तरतूद करण्याकरिता अधिनियम

दिनांक २० जानेवारी २००४ रोजी मा. राज्यपालांनी संमती दिलेला महाराष्ट्र विधानमंडळाचा पुढील अधिनियम माहितीसाठी, याद्वारे, प्रसिद्ध करण्यातं येत आहे.

> प्रतिमा उमरजी. प्रधान सचिव. महाराष्ट्र शासन, विधी व न्याय विभाग.

सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८.

(मा. राज्यपालांची संमती मिळाल्यानंतर " महाराष्ट्र शासन राजपत्रात " दिनांक २२ जानेवारी २००४ रोजी प्रथम प्रसिद्ध केलेला अधिनियम.)

अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि नागरिकांचा इतर मागासवर्ग यांमधील व्यक्तींसाठी लोकसेवांमधील व पदांमधील रिक्त जागांच्या आरक्षणाकरिता आणि तत्संबंधित व तद्नुषंगिक बाबींसाठी तरतूद करण्याकरिता अधिनियम.

ज्याअर्थी, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निर्धिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि नागरिकांचा इतर मागासवर्ग यांमधील व्यक्तींसाठी लोकसेवांमधील रिक्त जागांसाठी व पदांकरिता आरक्षण करण्यासाठी आणि त्याच्याशी संबंधित व तद्नुषंगिक बाबींसाठी तरतूद करणे इष्ट आहे ; त्याअधी, भारतीय गणराज्याच्या बावन्नाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढोलप्रमाणे अधिनियम करण्यात येत आहे :--भाग चार-१३

(48)

(भाग चार

संक्षिण्त नाव, व्याप्ती व प्रारंभ.

व्याख्या.

42

१. (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१ असे म्हणावे.

(२) तो, संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यास लागू असेल.

(३) तो, राज्य शासन, राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे नियत करील अशा दिनांकास अंमलात येईल.

२. या अधिनियमामध्ये संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,-

(क) "नियुक्ती प्राधिकरण" याचा लोकसेवा व पदे यांच्या संबंधातील अर्थ, अशा सेवांमध्ये किंवा पदांवर नियुक्ती करण्यासाठी अधिकार प्रदान केलेले प्राधिकरण, असा आहे;

 (ख) "निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती)" याचा अर्थ, शासनाने, वेळोवेळी विमुक्त जाती म्हणून घोषित केलेल्या जमाती असा आहे ;

(ग) " आस्थापना " याचा अर्थ, शासनाचे किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या राज्य विधानमंडळाच्या कोणत्याही अधिनियमांन्वये घटित केलेल्या स्थानिक प्राधिकरणाचे किंवा सांविधिक प्राधिकरणाचे कोणतेही कार्यालय, किंवा विद्यापीठ किंवा जिच्यातील भाग भांडवल, शासनाने धारण केले आहे अशी कंपनी किंवा महामंडळ किंवा सहकारी संस्था किंवा शासकीय अर्थसहाय्यित संस्था, असा आहे. स्पष्टीकरण.— या खंडाच्या प्रयोजनार्थ, शासकीय अर्थसहाय्यित संस्था या शब्दप्रयोगात, ज्या संस्थांना किंवा उद्योगांना शासनाकडून हा अधिनियम लागू होण्याच्या पूर्वी अथवा त्यानंतर, सवलतींच्या दराने शासकीय जमिनीच्या स्वरूपात किंवा शासनाकडून इतर कोणत्याही आर्थिक सवलतींच्या स्वरूपात सहाय्य देण्यात आलेले आहे, किंवा ज्यांना शासनाकडून मान्यता, परवाना देण्यात आला आहे, ज्यांच्यावर

शासनाकडून देखरेख किंवा नियंत्रण ठेवण्यात येते, अशा संस्थांचा किंवा उद्योगांचाही अंतभीव होतो ;

(घ) "शासन" याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासन, असा आहे ;

(ड.) '' गट ''अ'', ''ब'', ''क'' किंवा ''ड'' '' याचा अर्थ, शासनाने, याबाबत, वेळोवेळी दिलेल्या सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशांद्वारे वर्गीकरण केल्याप्रमाणे गट ''अ'', ''ब'', ''क'' किंवा यथास्थिति, ''ड'' च्या कक्षेत येणारी पदे, असा आहे ;

 (च) " भटक्या जमाती " याचा अर्थ एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी उपजीविकेच्या शोधार्थ भटकंती करणाऱ्या शासनाने, वेळोवेळी घोषित केलेल्या जमाती, असा आहे ;

(छ) " इतर गागासवर्ग" याचा अर्थ, शासनाने, घोषित केलेला सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागासलेल्या नागरिकांचा वर्ग, आणि त्यात भारत सरकारने महाराष्ट्र राज्याच्या संबंधात इतर मागासवर्ग म्हणून घोषित केलेल्या नागरिकांचा समावेश आहे, असा आहे; भाग चार]

महाराष्ट्र शासन राजपत्र, असाधारण, जानेवारी २२, २००४/माघ २, शके १९२५

43

(ज) '' विहित '' याचा अर्थ, शासनाने या अधिनियमान्वये तयार केलेल्या नियमांद्वारे विहित, असा आहे ;

(झ) '' लोकसेवा व पदे'' याचा अर्थ, राज्याच्या कामकाजाशी संबंधित असलेल्या सेवा व पदे, असा आहे आणि त्यामध्ये,—

(एक) स्थानिक प्राधिकरण ;

र९६१ चा महा. २४.

> १९५६ चा १.

(दोन) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० अन्वये स्थापन केलेली व जिच्यात राज्य शासन भागधारक आहे अशी सहकारी संस्था ;

(तीन) शासनाच्या मालकीचे व शासनाने नियंत्रित केलेले, केंद्रीय किंवा राज्य अधिनियमाहारे किंवा अधिनियमान्वये स्थापन झालेले मंडळ किंवा महापंडळ किंवा सांविधिक संस्था किंवा कंपनी अधिनियम, १९५६ याच्या कलम ६१७ मध्ये व्याख्या केलेली शासकीय कंपनी ;

(चार) महाराष्ट्र अधिनियमाद्वारे किंवा त्या अन्वये स्थापन केलेल्या विद्यापीठासह, शासनाचे सहायक अनुदान घेणारी, शासनाच्या मालकीची व शासनाने नियंत्रित केलेली शैक्षणिक संस्था ;

(पाच) आस्थापनां ; आणि ;

(सहा) या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकास, शासकीय आदेशाद्वारे ज्या बाबतीत आरक्षण लागू केले होते आणि ज्याचा उप खंड (एक) ते (पाच) मध्ये समावेश केलेला नाही अशा, सेवांचा व पदांचा समावेश होतो :

 (त्र) " सेवा भरती वर्ष " याचा अर्थ, ज्या इंग्रजी कॅलेंडर वर्षात प्रत्यक्षात सेवा भरती केली ते वर्ष, असा आहे ;

(Z) " आरक्षण" याचा अर्थ, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्या सदस्यांसाठी सेवांमध्ये पदांचे आरक्षण, असा आहे ;

(ठ) '' अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती '' यांना, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद ३६६ याच्या खंड (२४) व (२५) मध्ये अनुक्रमे त्यांना नेमून दिलेले अर्थ असतील ;

(ड) '' विशेष मागास प्रवर्ग '' याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासनाने, विशेष मागास प्रवर्ग म्हणून घोषित केलेला, सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास नागरिकांचा वर्ग, असा आहे.

३. (१) हा अधिनियम,-

प्रयोज्यता.

(क) वैद्यकीय, तंत्र व शिक्षण क्षेत्रातील अति विशेषीकृत पदे ;

(ख) बदली किंवा प्रतिनियुक्तीद्वारे भरावयाची पदे ;

(ग) पंचेचाळीस दिवसांपेक्षा कमी कालावधीसाठीच्या तात्पुरत्या नियुक्त्या ; आणि

(घ) कोणत्याही संवर्गातील किंवा श्रेणीतील एकल (एकाकी) पद, यांव्यतिरिक्त, लोक सेवांमधील व पदांवरील सर्व नियुक्त्यांना लागू होईल.

|भाग

(२) कलम २ मधील खंड (ग) च्या स्पष्टीकरणामध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे, कोणत्याही सहाय्य देण्यासंबंधात कोणत्याही आस्थापनेशी करार करताना किंवा अशा कराराचे नूतनीकरण करताना, राज्य शासन अशा आस्थापनेने या अधिनियमाच्या तरतुदींचे पालन करावे अशी अट (अशा करारात) समाविष्ट बर्तील.

आरक्षण व टक्केवारी.

48

४. (१) या अधिनियमाद्वारे किंवा त्या अन्वये अन्यथा तरतूद केली नसेल तर, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्ग, यांसाठी राखून ठेवलेल्या जागा अशा जातीतील, जमातीतील, प्रवर्गातील किंवा वर्गातील नसलेल्या उमेदवारांद्वारे भरण्यात येणार नाहीत.

(२) या अधिनियमाच्या इतर तरतुदींना अधीन राहून, कलम २ च्या खंड (ञ) अन्वये विनिर्दिष्ट केलेल्या लोकसेवांच्या आणि पदांच्या थेट भरतीच्या वेळी, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्ग यांतील व्यक्तींसाठी खाली तरतूद केल्याप्रमाणे पदे राखून ठेवण्यात येतील :---

• जाती/जमाती/प्रवर्ग/ वर्गांचे वर्णन		र पदांच	राखून ठेवावयाच्या रिक्त पदांची किंवा जागांची टक्केवारी		
(१)	अनुसूचित जाती	Services & Briefs, Inc. 19	१३ टक्के ;		
(?)	अनुसूचित जमाती	and transmitting or	७ टक्के ;		
(\$)	निरधिसूचित जमाती (अ)	यमः यद्यं प्रदेश वेलेल्स	३ टक्के ;		
(8)	भटक्या जमाती (ब)		२ टक्के ; २.५ टक्के ;		
(4)	भटक्या जमाती (क)				
६)	भटक्या जमाती (ड)	THERE IN DESIDENT	३.५ टकके ;		
(9)	विशेष मागास प्रवर्ग	A SHARE WE	२ टक्के ;		
2)	इतर मागासवर्ग	an affertrage arrestored	२ टक्के ;		
	and a second second		१९ टक्के ;		
111	the second s	एकूण	५२ टक्के :		

परंतु, शासनास, राजपत्रातील आदेशाद्वारे, अशी तरतूद करता येईल की, सर्व पदांमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्या करिता ठेवावयाच्या आरक्षणाच्या टक्केवारीची तरतूद ही,—

(एक) राज्य प्रवर्गातील पदांच्या बाबतीत, राज्याच्या नवीनतम जनगणना अभिलेखाच्या आधारे, व (दोन) जिल्हा प्रवर्गातील पदांच्या बाबतीत संबंधित जिल्ह्याच्या नवीनतम जनगणना अभिलेखाच्या आधारे,

करण्यात येईल :

परंतु आणखी असे की, ''उन्नत व प्रगत गटाचे (क्रिमिलेअरचे)'' तत्त्व, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती व्यतिरिक्त, वर नमूद केलेल्या सर्व प्रवर्गांना लागू असेल.

रपष्टीकरण एक.—या पोट-कलमाच्या प्रयोजनार्थ, " निरधिसूचित जमाती (अ) ", " भटक्या जमाती (ब) ", " भटक्या जमातो (क) " आणि " भटक्या जमाती (ड) " या शब्दप्रयोगांचा अर्थ, शासनाने, याबाबत वेळोवेळी काढलेल्या सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशांद्वारे " निरधिसूचित जमाती (अ) ", " भटक्या जमाती (ब) ", " भटक्या जमाती (क) ", आणि " भटक्या जमाती (ड) " म्हणून घोषित केलेल्या अशा जमाती किंवा पोट-जमाती, असा आहे.

स्पष्टीकरण दोन.—या पोट-कलमाच्या प्रयोजनार्थ, '' उन्नत व प्रगत '' या शब्दप्रयोगाचा अर्थ, प्रयोज्यता. शासनाच्या सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभागाने याबाबत वेळोवेळी काढलेल्या सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशांद्वारे घोषित केल्याप्रमाणे '' उन्नत व प्रगत '' प्रवर्गात मोडणाऱ्या व्यक्ती, असा आहे

परंतु तसेच, हा अधिनियम अंमलात येण्याच्या दिनांकास, ठाणे, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, रायगड, यवतमाळ, चंद्रपूर व गडचिरोली या जिल्ह्यांमध्ये कोणत्याही शासकीय आदेशांन्वये क व ड गटांतील पदांच्या घेट भरतीसाठी अनुसूचित जमातीकरिता अतिरिक्त आरक्षण अंमलात असल्यास, असे आरक्षण अशा आदेशांमध्ये सुधारणा करण्यात येईपर्यंत किंवा ते रद्द करण्यात येईपर्यंत अंमलात असण्याचे चालु राहील.

(३). पोट-कलम (२) खालील तक्त्यातील अनुक्रमांक (३) ते (६) (दोन्ही धरून) मध्ये नमूद केलेल्या प्रवर्गांसाठी विहित केलेले आरक्षण अंतर्गत परिवर्तनीय असेल. उक्त कोणत्याही प्रवर्गासाठी राखून ठेवलेल्या पदांकरिता योग्य उमेदवार त्याच सेवाप्रवेश वर्षात उपलब्ध न झाल्यास, अशी पदे, उक्त इतर कोणत्याही प्रवर्गातील योग्य उमेदवारांना नियुक्त करून भरण्यात येतील.

(४) विभागीय स्तरावरील किंवा जिल्हा स्तरावरील सर्व पदांमध्ये शासनाने त्याबाबतीत अधिरपूचित केले असेल त्याप्रमाणे, अशा गट-क आणि गट-ड च्या प्रवर्गांमध्ये सेवाप्रवेश वर्षात निर्माण होणाऱ्या आरक्षणाची टक्केवारी अशा विभागीय किंवा जिल्हा स्तरावरच फक्त राखली जाईल.

५. (१) पदोन्नतीतील आरक्षण, हे पदान्नतीच्या सर्व टण्यावर असेल.

पदोन्नत्यांमधील आरक्षण.

(२) हा अधिनियम अंमलात येण्याच्या दिनांकास, पदोन्नतीद्वारे भरावयाच्या कोणत्याही पदांसाठी आरक्षणाची तरतूद करणारे शासनाचे आदेश अंमलात असल्यास, शासनाकडून त्यांमध्ये फेरफार करण्यात आला नसेल किंवा ते रद्द करण्यात आले नसतील तर ते, अंमलात असण्याचे चालू राहतील.

६. (१) कोणत्याही सेवाप्रवेश वर्षाच्या संबंधात कलम ४ च्या पोट-कलम (२) अन्वये, व्यक्तींच्या राखीव कोणत्याही प्रवर्गासाठी राखीव असलेली कोणतीही जागा रिक्त राहिल्यास, अशी रिक्त जागा, सरळ सेवा असलेल्या रिवत भरतीच्या बाबतीत पाच वर्षांपर्यंत आणि पदोन्नतीच्या बाबतीत तीन वर्षांपर्यंत पुढे नेण्यात येईल जागा पढे नेणे.

परंतु, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकास मागासवर्गाचे उमेदवार उपलब्ध न झाल्यामुळे अशी पदे भरण्यासंबंधीचे कोणतेही शासकीय आदेश अंमलात असल्यास, असे शासकीय आदेश त्यामध्ये शासनाकडून फेरफार करण्यात आला नसेल किंवा ते रद्द करण्यात आले नसतील तर, अंमलात असण्याचे चालू राहतील.

(२) पोट-कलम (१) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे एखादी रिक्त जागा पुढे नेण्यात आली असेल तेव्हा, ज्या सेवाभरती वर्षामध्ये ती पुढे नेण्यात आली असेल त्या सेवाभरती वर्षाकरिता संबंधित व्यक्तीच्या प्रवर्गासाठी राखीव असलेल्या रिक्त जागांच्या नियत वाटपामध्ये ती हिशेबात धरली जाणार नाही :

परंत, नियुक्ती प्राधिकारी, अशा न भरलेल्या रिक्त जागा भरण्यासाठी कोणत्याही वेळी विशेष सेवाभरती मोहीम हाती घेईल आणि जर अशा विशेष सेवाभरती मोहिमेनंतरही अशा रिवत जागा भरल्या गेल्या नाहीत तर, त्यानंतर, शासन विहित करील अशा रीतीने त्या जागा भरण्यात येतील.

(१) शासन लेखी आदेशाद्वारे, प्रत्येक नियुक्ती प्राधिकाऱ्याकडे किंवा त्या प्राधिकाऱ्याच्या अधिनियमाचे 19. हाताखालील कोणत्याही अधिकाऱ्याकडे या अधिनियमाच्या तरंतुर्दीचे अनुपालन करण्याची जबाबदारी सोपवील.

अनुपालन करणयाची जबाबदारी व

(२) शासन त्याच रीतीने पोट-कलम (१) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या नियुक्ती प्राधिकाऱ्याला किंवा त्या अधिकार. अधिकाऱ्याला, पोट-कलम (१) अन्वये अशा प्राधिकाऱ्याकडे किंवा अधिकाऱ्याकडे सोपविलेले असे कर्तव्य परिणामक रीतीने पार पाडण्यासाठी अशा प्राधिकाऱ्यास किंवा अधिकाऱ्यास आवश्यक असतील असे अधिकार किंवा प्राधिकार विनिहित करील.

भाग चार

181

शास्ती.

८. (१) कलम ७ च्या पोट-कलम (१) अन्वये, कर्तव्य किंवा जबाबदारी सोपविलेला कोणताही नियुवत प्राधिकारी किंवा अधिकारी किंवा कर्मचारी, या अधिनियमांतील प्रयोजनांचे उल्लंघन होईल किंवा ते निष्फळ ठरेल अशा उद्देशाने हेतुपुरस्सर कृती करील तर, त्यास अपराधसिध्दीनंतर, नव्वद दिवसांपर्यंत असू शकेल इतक्या मुदतीच्या कारावासाची किंवा पाच हजार रुपयांपर्यंत असू शकेल इतक्या द्रव्य दंडाची किंवा या दोन्ही शिक्षा देण्यात येतीलः

(२) शासनाच्या किंवा शासनाने यासंबंधात प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याच्या पूर्वमंजुरीखेरीज, कोणतेही न्यायालय या कलमाखालील शिक्षापात्र अपराधांची दखल घेणार नाही.

अभिलेख मागवण्याचा अधिकार.

 कलम ४ च्या पोट-कलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या प्रवर्गांपैकी कोणत्याही प्रवर्गांच्या कोणत्याही व्यक्तींवर, या अधिनियमाच्या तरतुर्दीचे किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांचे किंवा याबाबतीत दिलेल्या शासकीय आदेशांचे कोणत्याही नियुक्ती प्राधिकरणाने पालन न केल्यामुळे प्रतिकूल परिणाम झाला आहे असे शासनाच्या निदर्शनास आल्यास, किंवा निदर्शनास आणल्यास, शासन योग्य वाटतील अशा अभिलेखांची मागणी करू शकेल आणि तसे आदेश देऊ शकेल.

निवड समितीमधील प्रतिनिधित्व.

१०. (१) शासनास आदेशान्वये, लोक सेवा व पदांकरिता नियुक्ती किंवा यथास्थिति, पदोन्नती याकरिता व्यक्तींची निवड करण्याच्या प्रयोजनार्थ निवड, चाळणी आणि विभागीय पदोत्रती समितीमध्ये अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमांती आणि इतर मागास वर्ग यांमधील अधिकाऱ्यांच्या नामनिर्देशनाकरिता तरतूद करता येईल.

(२) शासनास, आदेशाद्वारे, कलम ४ च्या पोट-कलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या प्रवर्गातील व्यक्तींच्या हितासाठी त्यास आवश्यक वाटेल त्याप्रमाणे कोणत्याही सार्धात्मक परीक्षा किंवा तशाच प्रकारच्या अन्य परिक्षा किंवा मुलाखती यांच्या संबंधातील शुल्कामध्ये सवलत देता येईल आणि उच्च वयोमर्यादा शिथिल करता येईल.

(३) या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकास अंमलात असलेले, कोणतीही स्पर्धात्मक परीक्षा किंवा तशाच प्रकारच्या अन्य परीक्षा किंवा मुलाखत यांच्या शुल्कांमध्ये सवलत आणि उच्च वयोमर्यादा शिथिल करणे यांसह सवलती आणि शिथिल करणाच्या संबंधातील शासकीय आदेश, त्यांमध्ये शासनाकडून फेरफार केला नसल्यास किंवा ते रद्द केले नसल्यास लागू असण्याचे चालू राहतील.

अनियमित नियुवत्था निरर्थक असणे.

११. । ह्या अधिनियमाच्या तरतुंदींचे उल्लंधन करून केलेल्या कोणत्याही नियुक्त्या निरर्थक होतील.

सद्भावना-

१२. या अधिनियमाच्या तरतुर्दीन्वये किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांन्वये सद्भावनापूर्वक केलेल्या पूर्वक केलेल्या किंवा केल्याचे अभिप्रेत असलेल्यां अशा कोणत्याही गोष्टीबद्दल, कोणताही प्राधिकारी किंवा व्यक्ती संग्राण. यांच्याविरुद्ध कोणताही वाद, खटला किंवा इतर कायदेशीर कार्यवाही दाखल करता येणार नाही.

नियम १३. (१) राज्य शासनाला, या अधिनियमाची प्रयोजने पार पाडण्यासाठी राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे करण्याचा अधिकार. नियम करता येतील.

(२) या अधिनियमान्वये करण्यात आलेला प्रत्येक नियम, तो करण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाचे अधिवेशन चालू असताना, तो एकाच अधिवेशनात किंवा लागोपाठच्या दोन किंवा त्याहून अधिक अधिवेशनात, एकूण तीस दिवसांचा होईल इतक्या कालावधीकरिता,

48

भाग चार] महाराष्ट्र शासन राजपत्र, असाधारण, जानेवारी २२, २००४/माघ २, शके १९२५ राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे ठेवण्यात येईल, आणि ज्या अधियेशनात तो अशा रीतीने ठेवण्यात आला असेल तै अधिवेशन किंवा त्याच्यालगत नंतरचे अधिवेशन समाप्त होण्यापूर्वी त्या नियमात कोणताही फेरबदल करण्यास दोन्ही सभागृहे संमत होतील किंवा तो नियम करण्यात येऊ नये म्हणून दोन्ही सभागृहे संमत होतील आणि असा निर्णय राजपत्रात अधिसूचित करतील तर, तो नियम, अशा अधिसूचनेच्या प्रसिद्धीच्या दिनांकापासून, केवळ अशा फेरबदल केलेल्या स्वरूपात अंमलात येईल किंवा, यथास्थिति, तो अंमलात येणार नाही ; तथापि, असा कोणताही फेरबदल किंवा रद्द करणे यामुळे त्या नियमान्वये पूर्वी केलेल्या किंवा करण्याचे वर्जित्वेल्या कोणत्याही गोष्टीच्या विधिग्राह्यतेस वाध येणार नाही.

१४. या अधिनियमाच्या तरतुदी, त्यावेळी अंमलात असणाऱ्यां इतर कोणत्याही अभिनियमाच्या तरतुदींच्या जोडीला असतील आणि त्यांचे अल्पीकरण करणाऱ्या नसतील.

अधिनियमाच्या तरतुदी त्यावेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही इतर कायद्याच्या जोडीला असणे.

१५. या अधिनियमाच्या प्रारंभापूर्वीच निवड प्रक्रिया आधीच सुरू झाली असेल अशा प्रकरणांना या व्यावृत्ती. अधिनियमाच्या तरतुदी लागू होणार नाहीत आणि अशी प्रकरणे, अशा प्रारंभापूर्वी जे शासकीय आदेश लागू होते आणि कायद्याच्या ज्या तरतुदी होत्या त्यांना अनुसरून हाताळण्यात येतील.

स्पष्टीकरण ----या कलमाच्या प्रयोजनार्थ, प्रस्तुत सेवा नियमांच्या अन्वये जेथे---(एक) फक्त लेखी परीक्षा किंवा मुलाखतीच्या आधारे भरती करावयाची असेल आणि अशी लेखी परीक्षा किंवा, यथास्थिति, मुलाखत सुरू झाली असेल, किंवा

(दोन) लेखी परीक्षा व मुलाखत दोन्हींच्या आधारे भरती करावयाची असेल आणि अशी लेखी परीक्षा सुरू झाली असेल,

त्या बाबतीत, निवड प्रक्रीया सुरू करण्यात आली आहे, असे मानण्यात येईल.

419

[भाग चार

AMORE

46

अडचणीदूर १६. (१) या अधिनियमाच्या तरतुर्दीची अंमलबजावणी करताना कोणतीही करण्याचा अडचण उद्भवल्यास, शासनास, प्रसंग उद्भवल्यावर, अङ्घण दूर करण्यासाठी अधिकार त्यास आवश्यक किंवा इष्ट वाटेल अशी, या अधिनियमाच्या तरतुदींशी विसंगत नसलेली कोणतीही गोष्ट, राजपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे करता येईल :

परंतु, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून दोन वर्षांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर असा कोणताही आदेश काढता येणार नाही.

(२) या कलमान्वये काढलेला प्रत्येक आदेश, तो काढल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे सादर करण्यात येईल.

शासकीय मध्यवती मुद्रणालय, मुंबई

2.2 Number of seats earmarked for reserved category as per Government of Maharashtra Rule

References:

https://www.maharashtra.gov.in/Site/Upload/Government%20Resolutions/Marathi/20070508172 935001.pdf

> उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभागातील अधिपत्थाखाली सबं तंत्र शिक्षण संस्थामधून " विशेष मागास प्रवर्गाकरिता " राखीव जाग ठेवणेवाबत. महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग गासन गुद्धिपत्नक कमांक विशएस ३३९५/११४०७/ (६९४०) ताशि १

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२. दिनांक २१ मार्च, १९९६ संदर्भ :-- (१) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग कमांक : युएसजी १४९३/(२४२८) विशि-४

दिनांक २२ जून, १९९५

शासन शद्विपत्रक :-

संदर्भाधीन दिनांक २२ जून, १९९५ च्या शासन निर्णयान्वये शासकीय/अनुदानित/विद्यापीठ व्यवस्थापित/विना अनुदानित संस्थांतील अभियांत्रिकी/वास्तुज्ञास्त्र/ओषधनिर्माण शास्त्र वा व्यवस्थापन शास्त्र इत्यादी व्यावसायिक विद्याशाखांच्या पदवी/पदविका अभ्यासकमाच्या प्रथम वर्षांचे प्रवेश क्रण्यासाठी मार्गासवर्गीयांकरिता आरक्षणाचे प्रमाण शासनाने यापूर्वीव खालीलप्रमाणे विहित केले आहे.

	अनुसुचित जाती व अनुसुचित जातींतील बौद्ध धर्म स्वीकारलेल्या व्यक		टबके
	अन्सूचित जमाती		टकके
(3)	विमुक्त जाती (१४ तत्सम जाती)	8	टकके
	भटल्या जमाती (जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जमाती)	2.4	टकके
(4)	भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती)	3.4	टकको
	भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जमाती)		टक्के
			टकके
(2)	विश्वेष मागासवर्गीय घवर्ग (एस.बी.सी)	R	टनके
		एकूणः ५२	टकके

संदर्भाधीन दिनांक २२ जून, १९९५ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ४, ५ व ६ मध्ये खालील-प्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहेले :-

१. परिच्छेद क. ४ :-- उपरोक्त आरक्षण प्रत्येक संस्थेंत अभ्यासकमनिहाय असेल व ज्या अभ्यासक्षमांच्या प्रवेश पद्धतील मुक्त व मुल्यमारीत प्रकाराच्या जागा असताल त्या अभ्यासक्षमाच्या प्रवेशा-साठी प्रत्येक प्रकारास त्या रया प्रमाणात लागू पडेल.

परिच्छेद क. ५ --- संवर्गनिहाय आरक्षित जागा प्रथमतः भरण्यात याव्यात. एखाद्या मागासवर्गीय

परिच्छेद मः. ५ .-- संवर्धनिष्टाय आरसित जागा प्रथमतः भरव्यात याव्यात. एखाद्या मागासवर्धीय संवर्धातूत उमेदबार उपलब्ध मसतील तर त्या संवर्णातील रिसत जागा उवंरीत संवर्गाच्या एकतित यादीतील पूर्णवतानुम्भतान् पूर्व मियोजित देखे उपनियत राष्ट्रणाऱ्या उमेदयारांचा त्यांच्या विन्तंत्रीवरून दुसऱ्या पागल्या पतंतीच्या जागेवर प्रवेश वरल देप्पासाठी पुर्नेबिचार रूप्पात साता. मागासवर्गीयांसाठी आरसित असलेल्या जागांवर प्रवेश प्रेतलेल जेन्द्रवार संवताना पूर्वाची मंगल्या पतंतीच्या जागेवर प्रवेश वरल देप्पासाठी पुर्वेबिचार करण्यात साता. मागासवर्गीयांसाठी आरसित असलेल्या जागांवर प्रवेश प्रेतलेल जेन्द्रवार संवसाधारण गुणवत्तानु-क्षमानुसार पूर्व सिल प्रवेश व्यक्त व्यासाठी देखील पात राहतील. खुव्या जागेवर प्रवेश देताना पूर्वाची संस्था वर्ष्पाता क्रांस संगत अवाधित राहुत असेल तर सर्व सं सललतीत्तदु अजा प्रवेशांची समस्तरपालट करप्पात येक वर्णा उमेदवाराना बुल्या जागावर प्रवेश स्वरेण प्रिती देखील पात राहतील. खाला राहुश्याची किया पसंती/इच्छा कठविष्याचा प्रक वड्षभवणा नाही. रदेतु राक्षीत्र जोगवर प्रवेश द्याक्षणी स्वतः प पसंतीनुत्रार उपल्छ्या नस्त व्यक्त सात्र बुद्धा सागार नाही. पुर्वावराय कुष्टाताओ पसंती/इच्छा कठविष्याचा प्रक वड्षभवणा जागोता होगित्ता प्रवेश मिलम्या प्रवादयाक्षणी स्वतः प पसंतीनुतार उपलब्ध नसलेत्या खुद्धा वागोवर बुद्धा सामित्य राहते आत्रिया पुर्वावराय कुष्टाताओ प्रका पसंती/इच्छा कठविष्याचा प्रक वड्षभवणा जागेवर खुत्या संवर्गातून प्रवत मिलम्या यहाता श्री हम्छा असेल तर भात अमेदलारास खुद्धा जागांसाठी होणाऱ्या प्रवेश मित्रमेच्या प्रवित्याजित वेळापत्रवानुन्दार आपल्या सार्वेसामान्य गुणवत्तानुकसानुसार उपल्यि राही. परिच्छेद क. ५ :----पारासचार्या त्यादि सर्वसामाग्र गुणवत्तानुक्त मत्वात स्वणार नाही.

परिच्छेद क. ६ :---मागासवर्गीय उमेदवारांचे सर्वसाधारण गुणवत्तानुक्रमानुसार खुल्या जागांसाठी प्रवेश करतांना संस्थेत/अभ्यासक्रमात मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे प्रमाण शासन निर्धारित प्रमाणापेक्षा अधिक झाले तर त्यास कोणतीही हरकत राहणार नाही.

२. हे मुद्धिपलक सामान्य प्रशासन विभागाच्या संमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्टाचे राज्यपाल यांच्या आदेशानसार व नांवाने.

(ओं. शि. बिहाडे) सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

पुणे विद्यापीठ, पुणे ७

आरक्षण कक्ष दिनांक : ८-७-९६.

मा. प्राचार्य / संचालक.

सर्व संलग्न महाविद्यालये, / मान्यताप्राप्त संस्था.

संदर्भ क. आरक्षण / ४२ / ३७०

महोदय,

वरील शासन निर्णय आपणांकडे माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी पाठवीत आहे. मळावे,

आपछा विषयास.

पु. वि. मु.--५००-७-९६ (६१७)

सही/--उपकुलसचिव, आरक्षण कक्ष

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व शैक्षणिक संस्थांमधून '' विशेष मागास प्रवर्गाकरिता '' राखीव जागा ठेवणेवाबत 58

महाराष्ट्र शासन

उच्च य तंत्रणिक्षण जाणि सेवायीजन विभाग शासन निर्णय क्रमांक : युएसजी--१४९३/(२४२८)-विशि-४ मंत्राल्य विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : २२ जून, १९९५

बाचा : (१) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. युएसजी-१४९३/२४२८/ विशि-४, दि. २३ जून, १९९४ व समकमांकित युद्धिपत्नक दिनांक-जुलै १९९४.

- (२) शासन निर्णय, समाजकल्याण सांस्कृतिक कार्यव कीडा विभाग क. सीवीसी−१४९४/ प्र. क. २३६/माबक-५ दिनांक १३ जून, ९५ व समकर्माकित शुद्धिपत्नक दिनांक १५ जून, १९९५.
- (३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन यिभाग क. वीसीसी—१०९४/प्र. क. ६८/९४/१६-व, दिनांक १५ जून, १९९५.

१. शासन निर्णय : राज्यातील अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती म्हणून विवक्षितपणे षोषित करण्यात आलेले जनसमुदाय वगळता अन्य काही जातीजमातीकडून सामाजिक, आधिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या कारणावर्षन विशेष सवलत देण्याची मागणी लक्षात घेता, शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व कीडा विभाग कमाक सीवीसी-१४९४/प्र. क. २३६/मावक-५, दिनांक १३ जून, १९९५ व समक्रमांकित शुद्धिपत्वक दिनांक १५ जून, १९९५ मध्ये विशिष्ट जातीचा " विशेष मागास प्रवर्ग यामध्ये समावेश करण्यावायतचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. ज्या जातींचा " विशेष मागास प्रवर्गा " मध्ये ससावेश करण्यात आला आहे त्याची यादी पार्राशप्ट " ज " मध्ये देण्यात आली आहे.

२. ग्रासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क. वीसीसी—१०९४/प्र. क. ६८/९४/१६–व दिनांक १५ जून, १९९५ अन्वये "विश्वेष मागास प्रवर्गा" साठी २% आरक्षण ज्ञासकीय/निमशासकीय सेवेत ठेवण्याबाबलचे आदेश निर्गमित केले आहेत.

३. शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. युएसजी-१४९३/(२४२८) विश्वि-४, दिनांक २३ जून, १९९४ व समकर्माकित शुद्धिपत्न दिनांक-जुलै, ९४ अन्वये इतर मागास वर्गासाठी अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित शासकीय/अशासकीय कला, दिज्ञान, बाणिज्य, शिक्षणशास्त्र व इतर शैक्षणिक संस्था यामधून प्रवेशासाठी आरक्षण ठेवण्यादावतचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. या आदेशान्स्रार शंक्षणिक संस्थामध्ये राखीव जागा ५०% या प्रमाणात ठेवण्यात आलेल्या आहेत. आता काही विशिष्ट जाती जमातींचा "विश्वेष मागास प्रवर्गा "त समावेश करण्यात आलेला संस्थामधून या प्रवर्गाकरिता २% जागा उच्च तंत्रशिक्षण विभागाचे अधिपत्पाखालील सर्व शैक्षणिक संस्थामधून या आदेशान्वये राखून ठेवण्यात तेत्र आहे. "विश्वेष मागास प्रवर्गा "करिता राखून ठेवण्यात आलेल्या २% जागा वाढल्याने आता शैक्षणिक संस्थामधून, राखीव जागांचे प्रमाण खालीलप्रमाणे राहील :

(8)	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जाती मधील वौद्धधर्म स्वीकारलेल्या व्यक्ती		83%
(2)	अनस्चित जमाती		19%
(3)	बिमुक्त जाती (१४ तस्सम जाती)		3%
(8)	भटक्या जमाती (जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जाती)		2.4%
(4)	भटन्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती)		3.4%
(5)	भटक्या जमाती (वजारी व तत्सम जमाती)		2%
(9)	इतर मागास वर्गीयांकरिता (ओ. बी. सी.)		88%
(2)	विशेष मागास प्रवर्ग		٦%
Nº Z		एकूण	42%

हे आदेश १९९५--९६ या गैक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यात येत आहेत.

४. सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थांमध्ये अभ्यासकम निहाय असेल आणि ते मुक्त आणि मूल्याधारित भागांकरिता त्यांच्या प्रमाणात असेल.

आरक्षित जागा या प्रथमतः भरण्यात याव्यात. मात्र आरक्षित जागांवर प्रवेश मिळाला तरी गुणवत्तेनुसार त्या उमेदवारांच्या अभ्यासकम किंवा संस्था याबावतच्या काही किंवा सर्व फक्त वरच्या पसंतीकरोता अराखोव जागांमधून प्रवेश देण्यासाठी त्यांच्या विनंतीनुसार पुनर्विचार करण्यात यावा.

५. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेण देताना एखादा प्रवर्षाचा उमेदवार न मिळाल्यास ते आरक्षण अनुषेष म्हणून पुढे ओढण्यात येत नसल्यामुळे व ते त्याच वर्षी भरावयाचे असल्यामुळे मागासवर्गीयांच्या इतर गटातील उमेदवारांना प्रवेण देवून आरक्षण पूर्ण करण्यात यावे. यासाठी दिनांक २७ जून, १९७४ च्या परिच्छेद २ मध्ये दिलेल्या मागेदर्णक तत्वानुसार कार्यवाही करण्यात यावी. मान्न अदल्णवदलीने इतर प्रवर्गातून भरण्याची तरतूद करतांना जणा तन्हेने उपलब्ध मागासवर्गीयांची संख्या मूळ आरक्षण अधिक अदलाबदलीने झालेले विद्यार्थी यांची संख्या घरुन ५२% पेक्षा अधिक असणार नाही. ६. जैक्षणिक वर्ष १९९५-- ९६ सुघ असल्यामुळे '' विशेष मागास प्रवर्गा ''त असणाऱ्या जातीं मधून प्रवेण घेणाऱ्या विद्याध्यांकरिता त्यांनी ३१ जुलै, १९९५ पर्यंत घासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व कीढा विभाग फ. सीवीसी--१४९४/प्र. क. २३६/मावक--५, दिनांक १३ जून, १९९५ च्या जोडलेल्या परिशिष्ट '' ब'' मधोल विवरण पत्नात जातीचे प्रमाणपत्न सक्तम अधिकाऱ्याकडून घेऊन संबंधित संस्थाप्रमुखांकडे सावर करणे बंधनकारक राष्ट्रील. वरील तारखेपर्यंत जर या प्रवर्गातील विद्यार्थी त्यांच्या जातीचे प्रमाणपत गैक्षणिक संस्थाप्रमुखांना सावर करू सकले नाहीत तर, त्यांचा या राखीव जागांवर हक्क राहणार नाही. याचीही नोंद घेणे आवश्यक आहे.

७. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना विनंती करण्यात येते की, हे आदेण सर्व शैक्षणिक संस्थाचालकांच्या निदर्शनास आणून द्यावेत.

हे आदेश सामान्य प्रशासन विभागाच्या व समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व कीडा विभागाच्या संमतीने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

वि. ब. सेन

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट—" अ "

णासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कुतिक कार्य व कीडा विभाग क्रमांक सीबीसी-१४९४/प्र. क. २३६/ मावक-५, दिनांक १३ जून, १९९५ व समक्रमांकित वुद्धिपत्न दिनांक १५ जून, १९९५ अन्ययें ''विश्वेष मागास प्रवर्ग '' अंतर्गत करण्यात आलेली जातीची यादी.

जातीचे नाव

१. गोवारी, गवारी.

२. माना.

अ. क.

- (१) कोण्टी, (२) हलवा कोण्टी, (३) हलवा जात. (४) साळी, (५) लाडकोण्टी, (६) गढेवाल कोण्टी, (७) देशकर, (८) सालेवार, (९) पद्मशाली, (१०) देवांग, (११) काची बंध, (१२) पटवीस, (१३) सतसाले, (१४) साडे, (१५) जैनकोप्टी.
- ४. (१) कोळो, तरसम जाती, (२) मच्छिमार कोळी, (३) अहीर कोळी, (४) खानदेशी कोळी, (५) पानकोळी, (६) श्चिष्ठवन कोळी, (७) चुंबळे कोळी, (८) पानभर कोळी, (९) सूर्यवंशी कोळो, (१०) मगिला कोळी, (११) सोनकोळी, (१२) वैती कोळी, (१३) खाएवी, (१४) अनुसूचित जमातीमध्ये समावेश नसलेले कोळी.
- ५. (१) मुन्नेरवार, (२) मुन्नुरवार, (३) मुन्नुर, (४) तेलगु मुन्नुर, (५) मुन्नुरवार तेलगु, (६) मुन्नरवायू, (७) कापेवार, (८) तेलगु कापेवार, (९) मुन्नरवाड, (१०) तेलगु फुलमाळी, या जाती.

पुणे विद्यापीठ, पुणे ७

संदर्भ क. आरकण / ४२ / ५३३

आरक्षण कक्ष विनांक : २२-७-९५.

मा. प्राचार्यं / संचालक,

सर्व संलग्न महाविद्यालये,

सबं मान्यताप्राप्त संस्था.

महोदय,

वरील गासन निर्णय आपणांकडे माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी पाठवीत आहे. कळावे.

आपला विश्वासू,

सही/– उपकुलसचिव, आरक्षण कक्ष

पु.वि.मु.—५००-८-९५ (१०६९)

References:

• Number of seats earmarked for reserved category : Information available on Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University, Jalgaon Rule

https://nmu.ac.in/en-us/administration/scstcell.aspx

 Number of seats earmarked for reserved category as per Government of India Rule https://www.ugc.ac.in/pdfnews/6320608_reservation-Policy.pdf